Notes du mont Royal
www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Societati JESV ad S. Annã Augæ 1637

THEOGNIDIS MEGARENSIS

SENTENTIÆ ELEGIACÆ,

cum interpretatione & Scholijs
ELIÆ VINETI.

ACCESSERVNT ET HORVM
Poëtarum opera Sententiosa:

Phocylidis	Rhiani
Pythagoræ	Eratosthenis
Solonis	Panyasidis
Tyrtæi	Lini
Naumachij	Menecratis
Callimachi	Posidippi
Mimnermi	Metrodori
Eueni	Simonidis.

Senariorum libellus.

Omnia in vsum Scholarum collecta, & adverbum conuersa per IACOBVM HERTELIVM *Curiensem.*

Adiecta quoque est omnium versio, Latino Carmine à diuersis expressa.

Οὐ πρὸς δ' ἄπαυλός ἐστιν ἀρτίσαι καλῶς.

M. D. LXXVI.

EIGENTHUM DES KATHOL. STUDIEN FONDS IN AUGSBURG

AMPLISSIMIS, PIETATE, PRVDENTIA, AC ERVDITIONE præſtantiſsimis viris, D. Coſs. & Senatoribus Reipublicæ Salueldenſis, Dominis ac Patronis ſuis obſeruandiſs.

S. P. D.

QVandoquidem Viri ampliſsimi, nihil animis hominum magis inhæret, quàm id, cui à teneris conſueſcunt: idq; quod tenerum eſt, vt ait Seneca, proximis applicatur: vniuerſæ hominum ſocietatis permagni intereſt, vt ab ineuntibus ſtatim annis mortales optimis, quæ per totam vitam vſui futura ſint, aſſueſcere diſcant. Quia verò ætatis imbecillitate iuuentus ad malum quàm ad bonum procliuior, minus conſiderat profuturáne an obfutura ſint, quę tractat: opus eſt, vt per adultiores, quibus cura eius qualicunq; modo incumbit, à turpibus ad honeſta, à vitijs ad virtutum amorem deducatur. Id autem nulla commodiore via,

re via, quàm per liberalem institutionem, fieri potest. Tanta enim eius vis est in vtramque partem, vt nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendæ cura intermissa, vitiosa reddatur: nulla item tam mala sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli institutione redigatur. Proinde cum adulta hominum ætas ad omnia minus docilis tractabilisq; sit, quàm rudes illi iuuentutis anni, qui instar ceræ quamlibet impressionem facilè admittunt: tum generosi mores, vt ille ait, imbuendi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaq; discenda, quæ nec grandinem, nec vim, nec Iouem ipsum, vt Plato inquit, extimescant: quæ quoque cum naufrago salua enatare, nec à latronibus eripi queant, cum ad quæuis cereum adhuc est ingenium. Nam postquam annis iam quasi diriguit animus, partim ægrè, quorum praua consuetudine fuimus infecti, dediscimus: partim, quæ nescimus, non nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quò elegantissima metaphora hac respexisse videtur Ouidius:

Quæ præbet latas arbor spaciantibus vmbras,
Quo posita est primum tempore, virga fuit.
Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,
Nunc stat in immensum viribus aucta suis.

Hæc perita rerum antiquitas conſiderans, quæ nihil nõ egit, vt Reſpublicæ optimè conſtitutæ in ſuo flore permanerent, iuuentutem, ceu ſeminarium totius hominum conuerſationis, optimis quibuſuis non tam artibus & diſciplinis, quàm morum vitæq; præceptis imbuendam curauit. Non ignara, & ſine literis rudes inerteſq;, & cum literis parum vtiles fore homines, niſi honeſtati vitæ quàm primùm aſſuefierent. Plus enim deficere quàm proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, præter Ariſtotelem, quotidiana docet experientia. Non autem quæuis temerè, & citra delectum, teneris puerorum animis obtrudi paſſa eſt: ſed eos autores, qui & pietatem, & præcepta de morum virtutibus continerent, propoſuit. In quorum autorum numero, Poëtæ, qui vel mira ingenij induſtria clarorum Virorum egregia facta in exemplum poſteritati deſcripta reliquiſſent: vel quàm breuiſsimis, maximeq; illuſtribus ſententijs doctrinam morum eſſent complexi, ſuo quodam iure facilè primas obtinuerũt: vnde & nomen illorum in maximo cultu, maximaq; veneratione apud optimos quoſuis extitiſſe non ignoramus. Plato, philoſophiæ quidam ſol, huiuſmodi Poëtas non dubitat nunc deorum filios, nunc prophetas appellare. Et tantum

abeſt, vt è Repub. ſua eiecerit (quod ijs feciſſe legitur, qui diuina poëticæ arte ad laſciuiam, turpesque amores abuſi erant) vt & ipſe teſtimonijs eorum vſus, & alijs exemplo ſuo præclariſsima ipſorum monuméta euoluendi autor fuerit. Sicut eius rei locuples teſtis eſt honeſtiſsima creberrimáque apud ipſum Solonis, Tyrtæi, Homeri, Heſiodi, & aliorum melioris notæ mentio. Socratem, qui ipſius Apollinis oraculo ſapiens pronunciatus eſt, Euripide Tragico familiariſsimè uſum eſſe, nemo neſcit. Μουσῶν θεράποντες καὶ αὐτῶν ἀριστῆες ab Heſiodo & Pindaro nuncupantur. Strabo autem lib. 1. de Situ orbis ſcriptum reliquit, veteres τὴν πρώτην ποιητικὴν, vt omnium doctrinarum antiquiſsimam, philoſophiam quandam perhibuiſſe. Quippe quæ à teneris nos vnguiculis ad viuendi rationes perducat, mores atque affectus edoceat, quæque gerenda, declinandáue ſint, quadam cantus ſuauitate præcipiat. Et quò magis ſuam erga huiuſmodi ἠθικοὺς ποιητὰς gratitudinem teſtatam redderent, iuuenesque ad bonarum rerum ſtudia, morumque integritatem excitarent: ſtatuis ac imaginibus eos honeſtari, poëmata ipſorum in publicis Deorum celebritatibus, alijsque conuentibus recitari, optimasque ſententias templorum foribus, tanquam Deo dignas, imò ab ipſis Numi-

Numinibus usurpatas, affigi, nec non aureis preciosisq́ materijs insculptas ad omnem posteritatem conseruari curauerunt. Quemadmodum ex Platone, Xenophonte, Pausania, Plutarcho, Athenæo, alijsq́ vetustissimis scriptoribus & iam dicta, & alia plura de Poëtarum excellentia & vtilitate cuiuis obuia sunt: nec patitur epistolæ angustia huc omnia referre. Etsi verò Christianæ professionis homines, sinceræ Religionis Pietatisq́ studium non ab huiusmodi autoribus, sed ex sacrosanctæ Scripturæ fontibus petere debēt & possunt, vt quæ sola salutem & æternam beatitudinem per IESV CHRISTI veri Dei, veriq́ hominis meritum credentibus paratam esse monstret, præceptáque ad Christianam vitam vtilia copiosissimè præscribat: tamen Poëtarum quoq́ (qualium scripta iuuentuti proponimus) lectionem & usurpatam, & in non contemnēdo precio habitam, habēdamq́ esse, grauissima sanctissimorum in Ecclesia Dei virorum exempla & autoritates comprobant: quarum paucissimas, ob eos qui parum dextrè de Poëtis sentiunt, in medium proferre placuit. D. Paulum, electum illud Dei omnipotentis organum, Poëtarum libros euoluisse, & vt Clemens ait, ad ædificationem curamq́ aliorum, testimonijs eorum vti nō erubuisse, Sacrarum literarum

veritas testatur. Sic Act. 17. vbi Deum esse probat, Aratum vetustissimum poëtam citat. 1. Cor. 15. ex Menandro Comico malorum consortia fugienda monet, quòd prauis colloquijs boni mores corrumpantur. Cretēsium mores Tit. 1. ex Epimenide vate Cretensi graphicè depingens ait: κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Gregorius Nazianzenus, ob excellentiam Theologus dictus, scriptis poëtarum mirè delectatus est, & sacrorum carminum volumen posteritati reliquit: quod non solùm priscis temporibus propositum est pueris, vt Socrates, Sozomenus, Orosius & Eutropius scribunt, verùm etiam hodie à doctissimis Viris in delicijs habetur. Quid de Iohanne Chrysostomo Patriarcha Constantinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp. Anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam noctu pro puluino usus est? Quid de Eustathio Thessalonicense, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, Commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui virtutum splendor Magni cognomen peperit, verba adscribam, de eorum Poëtarum lectione, qui bonorum hominum dicta factáue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocyli-

cylides, Pythagoras, Solon, Tyrtæus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adolescentes, quo pacto ex gentilium scriptis proficere queant, ait: ἐπὶ τούτου παρασκευὴν καὶ ποιηταῖς, καὶ λογοποιοῖς, καὶ ῥήτορσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ὅθεν ἂν μέλλῃ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ὠφέλειά τις ἔσεσθαι. καὶ μετ' ὀλίγον: εἰ μὲν οὖν ἐστί τις οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, πρὔργον ἂν ὑμῖν αὐτῶν ἡ γνῶσις γένοιτο: εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θέντας καταμαθεῖν τὸ διάφορον οὐ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τοῦ βελτίονος. Hoc est: Poëtis & Oratoribus omnibus hominibus vtendum, vnde futura sit aliqua vtilitas, quæ ad animæ faciat ædificationem. Et paulò pòst: Et si nostrorum sermonum atque gentilium ulla est conueniẽtia, nobis illorum valde conferet noticia: sin minus, eos saltem simul conferendo differentiam discere licebit, cũ ad melioris optionem atque delectum non parum comparatio ualeat, & inferiora sæpe collata sint potioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorum studijs in hunc modum disserit: φυτεύσω δὲ ταῖς μὲν ἐν ἡλικίᾳ παιδικῇ ψυχαῖς μοσχεύματα, ὧν ὁ καρπὸς αὐτὸς τιθασσεύσεται. ἔστι δὲ ταῦτα, ἡ τοῦ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν εὐστοχος ἐπιτήδευσις, ἡ τῶν

παρὰ σοφοῖς ποιηταῖς ἀκριβὴς ἐρεύνα, γεωμετρία, καὶ ἡ περὶ τοὺς ῥητορικοὺς λόγους μελέτη, καὶ ἡ σύμπασα τῆς ἐγκυκλίου παιδείας μουσική. Quæ verba Latinis auribus ſic ſonant: Inſeram autem primùm in puerilis ætatis animas, ſurculos, quorum fructus ipſas enutriat. Sunt autem hi, ſcribendi legendiq́ue certa induſtria, eorum quæ apud ſapientes poëtas habentur diligens ſcrutatio, geometria, oratoriæ facultatis meditatio, & vniuerſa liberalis muſica. Atq́ue hæc quidem de Poëtarum autoritate & lectione paucis attigiſſe, non planè ἐκτὸς τῶν ἐλεῶν, ſufficiat. Haud enim parem humeris ſuſciperem prouinciam, ſi ex ſingulis Chriſtianis ſcriptoribus (vt de gentilium myriadibus taceam) Poëtarum & laudes colligere, & oſorum calumnijs occurrere conarer. Ego itaq́ue tantorum virorum iudicio & conſilio incitatus, iuuentuti, cuius informandæ mihi quoq́ue cura incumbit, hac in parte, quod ad optimorum Poëtarum ſtudium attinet, labore quidem duro, animo verò non ægro conſulere ſtudeo, cum hanc meam eſſe Spartam non ignorem. Mirificè .n. peritæ rerum antiquitatis, quæ, vt Plato uult, κρείττων ἅμα καὶ ἐγγυτέρα θεῶν ἐγγίνετο, exemplum ſequi, & quantum par eſt, alijs ad idem faciendum autor eſſe placet. Hac de cauſſa, cum labores noſtros, quos in Comicorum L. ſcriptis

ptis

ptis ab interitu vindicandis exhausimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduerterem: facilè, nunquam satis laudati viri D. Iohannis Oporini, Compatris ac amici mei obseruandiss. consilio acquieui, quo me, vt horum quoq; Poëtarum, quos hic damus, scripta collecta iuuentutis studijs communicarem, incitauit. Theognide ergo γνωμικωτάτῳ, cum versione & doctissimis ELIÆ VINETI Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmisso, reliquorum autorum omnium scripta ex diuersis hinc inde autoribus congessimus, congesta fideliter interpretati sumus, & ad puerorum captum quàm proximè accommodauimus. Nec iuuenilibus ingenijs inutilem hanc nostram operam fore speramus. Castissima enim saluberrimaq; de moribus præcepta proponit, quæ vsum non pœnitendum in omnes vitæ huius partes, si rectè percipiantur, sint allatura. Præterea Græcæ linguæ (quæ comptissima est in his autoribus) cum Latina collatio, non parum emolumenti ad vberiorem eruditionis thesaurum comparandum adferret: ijs præsertim, qui aliàs viua magistri voce destituti, ipsi sibi præceptores esse in Græca literatura coguntur: vt plures commoditates, quas præter iuniores etiam adulti hinc haurire possunt, sciens prætereatm. Non parum

rum tamen doctissima Stobæi interpretatio, vnde non paucas sententias transcripsimus, nos iuuit. Versionem Latino carmine, sui cuique interpretis nomine præfixo, ne alienis nos ornare plumis videremur, subiecimus, vt Græcæ elegantiæ cum Latina melius perspiceretur conuenientia, ab ijs qui iam absque cortice in Græco studio natare queunt. Non dum carmine reddita, pro nostra tenuitate pedibus astrinximus, ita vt quàm proximè Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis varietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Senariorum insertus est, vt quàm absolutissimam de moribus, totaque vita laudabiliter instituenda doctrinam, optimorum hoc Poëtarum Opus teneris puerorum animis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri amplissimi, vobis inscribere, librumque Scholæ vestræ consecrare, maximè necessarium duxi: tum, vt sub amplissimi nominis vestri patrocinio (quod quàm eximium erga bonarum artium cultores semper extiterit, manifestius est, quàm vt nostro præconio indigeat) tutus à maleuolorum, quorum plena sunt omnia, morsibus in communem iuuentutis usum prodiret: tum in primis, vt grati

tandem

tandem animi indicium, licet exiguum, exhiberem pro innumeris Reipublicæ vestræ in me beneficijs. Cum enim puerilium studiorum partem non postremam Scholæ vestræ celeberrimè constitutæ, sub optimis præceptoribus M. CHRISTOPHORO HOFFMANNO, & IOHANNE TVMLERO, (D. CASPARE AQVILA primariam Ecclesiæ curam gerente) feram acceptam: gratitudinis officium videbatur requirere, tam pro his, quàm pro alijs ciuium vestrorum in me meritis, chartaceo hoc munusculo, cum aliud non esset, testatum omnibus reddere, memoriam humanitatis vestræ non dum apud me senuisse: si forte alij meo exemplo excitati meliora, nominiq́ue vestro amplissimo magis conuenientia darent, & tandem ἀχαριστίας turpissimum crimen à Christiano cœtu exulare inciperet. Etsi verò per se satis exiguum est munusculum hoc, nec dignum quod cum P. V. officijs conferatur: tamen, si pro vestro fauore erga liberalia studia & iuuentutis honestam institutionem, offerentis animum respexeritis, nō minus gratum confido futurum, quàm si vel Colophonium aurum à me P. V. oblatum esset. Quæ spes ne me fallat, per eam, qua omnes φιλομάθεις prosequi soletis, beneuolentiam etiam atq; etiam oro. Deus opt. maximus, æternus

Pater

Pater Domini nostri IESV CHRISTI, P. V. consilia & actiones ad sui nominis gloriam, & Ecclesiæ, Scholæque communem salutem dirigat, vosque omnes in sui agnitione vera conseruet, Amen. Basileæ, ex Ludo literario ad D. Petrum, 8. Calend. Febr. Quo die, vt quidam volunt, ante annos 1527. Paulus Tarsensis ad pœnitentiam reuocatus diuinitùs, hostili in Christianos animo deposito, CHRISTI dogmata amplexus est: quemadmodum Lucas Act. 9. scripsit.

P. V.

deditissimus

Iacobus Hertelius Curiensis.

ELIAS VINETVS
SANCTO LECTORI.

CVM ocij plurimum Anno ſuperiore apud Franciſcum Sangelaſium Enguliſmenſis Eccleſiæ Decanum, virum cùm generis ſplendore, tum ingenij dexteritate apprimè nobilem, nactus fuiſſem: id totum, quantum per aduerſam valetudinem licuit, in iucundiſsima Græcorum Poëtarum lectione à me contritum eſt, qua quidem in re conſilium eorum lubens ſecutus ſum, qui antiquos ſcriptores eo legendos ordine cenſent, quo & vixerunt, & ſcripſerunt: quòd recentiores à vetuſtioribus ſemper habeant quidpiam, quod non facilè intelligas, niſi prius illos diligenter legeris. Perlectis igitur, quorum fuit copia, vetuſtiſsimis quibuſque, cuiuſmodi ſunt Homerus & Heſiodus, Theognidem tandem in manus ſumpſi: cuius ſententias licet graues eſſe non dubitarem, eo tamen intellectu mihi faciles fore ſperabam, quòd crederem nihil eſſe illic quod à poſterioribus, quos aliquando legeram, non fuiſſet luculentius tractatum. Verùm vix dum è portu ſolueram, cum tot ſubitò emergunt ſcopuli, tot ſtatim ob-

ortæ

ortæ nubes, cœlúmque diémque eripiunt oculis, vt à proposito facilè his deterritus fuissem: nisi cupido huius conficiendi æquoris me planè obstinata iam inde cepisset, ex quo primùm à præceptoribus meis, Aristotelis aliorumq́; veterum scripta prælegi mihi cœpta fuerant, quæ huius Poëtæ sententijs veluti suauissimis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato prorsus animo certum esset, quæ ad tam difficilem periculosamq́ue rem conficiendam conducere visa sunt, ea diligenter omnia adhibui, cuiusmodi sunt cùm variorum codicum, locorumq́ue ex eodem autore ab alijs scriptoribus citatorum diligens collatio: tum syncerum & acre amicorum meorum, virorum doctorum, vnà cum meo, iudicium: inter quos PETRVS PANÆTIVS, & IACOBVS GVPYLVS, facilè principes. Qua quidem diligētia abscissis, abiectis, transpositis multis, effectum tandem est, vt instituto satisfecerim meo, perlegerim bonum poëtam, eorumq́; quæ in eo corrupta erant, bonam magnamq́ue partem obiter castigauerim.

Cæterùm cum in eo totus essem, IOHANNI LODOICO TILETANO, typographo diligentissimo, rem patefeci, cum in eius bibliopolium, quærendi ex eo exemplaris gra-

ris gratia aliquando me contulissem: quam vbi intellexisset, rogauit vehemēter, vt si quid haberem in eum autorem, quem esset breui excusurus, communicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gratum facturum. Id autem perfacilè impetrauit ille, quando ineunte hac æstate huc veni, candide lector: cui in tuam gratiam publicandum tradidi, quicquid fuit nostri in Theognidem laboris, quem autorem vtinam tam totum restituere omnino potuissem, quàm cupiebam. Is enim tam deprauatus fuit, tam lacer, tam mancus, vt nulla diligentia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet vigilijs id præstare potuerim. Quæ res in causa est, vt in Latinum sermonem à me conuersum non habueris. Quod reliquum igitur hic desiderabitur, id ab alio interim dum fœlicius expectabis, nostro hoc labore, quantuluscunque est, fruaris, eumq; boni consulas velim. Vale, Lutetiæ. Calendas Sextil. 1543.

Notes du mont Royal 선
www.notesdumontroyal.com
Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

Nunquam eius bona gloria interit, neq; nomen ipsius:
Sed quamuis sub terra sit, manet immortalis.
Quem se fortiter gerentem, manentéq;, et pugnantem,
Pro patria & liberis vehemens Mars peremerit.
Quòd si effugerit sortẽ mortis longũ inducentis soporẽ,
Et victoria potitus splẽdidã gloriæ pugnæ auferat,
Ipsum ex æquo omnes iuuenesq; senesq; colunt,
Multisq; iucundis affectus ad orcum abit.
Senescens autem inter ciues præcellit, neq; quis illum
Lædere, nec irreuerenter nec iniustè cupit.
Omnesq; in sedibus iuuenes simul & æquales
Loco cedunt ei, quiq; maiores nati sunt.
Huius igitur virtutis ad summũ peruenire, nunc ali-
Nitatur animo, non remittens bellum. (*quis*

Eiusdem: aliàs Callini.

Quamdiu torpetis? quando strenuam habetis animam
O iuuenes? an non veremini vicinos,
Ob tantam ignauiam? In pace autem vobis videmini
Sedere: sed bellum totam regionem infestat.
Quin scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat;
Et aliquis moriens ultimò iaculum emittat.
Honori enim est & ornamento viro, pugnare
Pro patria & liberis & tenera vxore
Aduersus hostes. Mors autem aderit, quandocunq;
Parcæ destinauerint. Sed age quispiã rectà pergat
Extensio in altum gladio, & sub scuto forte pectus

Foueat

οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ᾽ ὄνομ᾽ αὐτοῦ,
ἀλλ᾽ ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
ὅν τιν᾽ ἀριστεύοντα, μένοντά τε, μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
εἰ δὲ φύγοι μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
νικήσας δ᾽ αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἕλοι,
πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι, ἠδὲ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς ἀΐδην.
γηράσκων δ᾽ ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
βλάπτειν, οὔτ᾽ αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει.
πάντες δ᾽ ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι, οἵ γε κατ᾽ αὐτὸν
εἴκουσ᾽ ἐκ χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἱκέσθαι
πειράσθω, θυμὸν μὴ μεθιεὶς πολέμου.

τοῦ αὐτοῦ, ἢ Καλλίνου.

μέχρις τοῦ κατάκεισθε; πότ᾽ ἄλκιμον ἕξετε θυμόν,
ὦ νέοι; οὐδ᾽ αἰδεῖσθ᾽ ἀμφιπερικτίονας,
ὧδε λίην μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ἧσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.
* εὖ νύ τις ἀσπίδα θέσθω ἐναντιβίως πολεμίζων.
καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ᾽ ἀκοντισάτω.
τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι, καὶ παίδων, κουριδίης τ᾽ ἀλόχου
δυσμενέσιν. θάνατος δέ ποτ᾽ ἔσσεται, ὁππότε κεν δὴ
μοῖραι ἐπικλώσωσ᾽. ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω,
ἔγχος ἀνασχόμενος, καὶ ὑπ᾽ ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ

*Hunc hexametrũ D. Camerarius de ſuo ſuppleuit.

ἔλσας

Foueat, cùm primùm incipit committi pugna.
Non enim mortem effugere fatale est
Virũ, neq; si à maioribus immortalib. genus ducat.
Sæpe quis elapsus è pugna sonituq; telorum
Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
Illũ uero magnus et prauus deflent si q̃d passus fue-
Vniuersus enim populus virum fortem desiderat (rit.
Defunctum, viuentem vero instar semidei colit.
Nam coràm intuentur illum uelut turrim:
Quippe solus multorum æquat facinora.

Eiusdem.

Veruntamen Herculis genus inuictum estis:
Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis.
Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,
Quin rectà quisq; hostibus scutum obuertat.
Inuisam amissurus animam, mortisq; nigrum,
Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
Nostis enim quàm grauia sint Martis luctuosi opera,
Nostis etiam impetum permolesti belli.
Et quandoq; fugistis ipsi, quandoq; alios fugastis,
Iuuenes, vtrunq; satis experti estis.
Nam ex illis qui audent vnà persistentes
Cominus in hostes aduersos impetum facere,
Perpauci occidunt, retroq; seruant populum:
Timidorum autem virorum omnis perit virius.

Vix

ἔλσας τὸ πρῶτον μιγνυμένου πολέμου.
οὐ γάρ πως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ἦ γένος ἀθανάτων.
πολλάκι δηϊότητα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπας δήμῳ φίλος, οὐδὲ ποθεινός:
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει, καὶ μέγας, ἤν τι πάθῃ.
λαῷ γὰρ ξύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
θνήσκοντος, ζώων δ' ἄξιος ἡμιθέων.
ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν,
ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

τοῦ αὐτοῦ.

ἀλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικήτου γένος ἐστέ:
θαρσεῖτ', οὔπω Ζεὺς αὐχένα λοξὸν ἔχει.
μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
ἐχθρὰν μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας
αὐγαῖσιν κῆρας ἠελίοιο φίλας.
ἴστε γὰρ ὡς Ἄρεως πολυδακρύτου ἔργ' ἀρίδηλα,
εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου.
καὶ μετὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' εἰς κόρον ἠλάσατε.
οἱ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
ἔς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,
παυρότεροι θνήσκουσι, σάουσι δὲ λαὸν ὀπίσσω:
τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή.

οὐδ'

Notes du mont Royal
www.notesdumontroyal.com
Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

Eiusdem, vel Callini.

O iuuenes, quid vult sibi tanta ignauia? vbinam
Sunt animi? num de finitimis rubor est
Segnitiem ob vestram? secura pace potiri
Creditis: at bello patria tota tremit.
Quilibet audacter mauortia surgat ad arma:
Atq; aliquis moriens vltima tela vibret.
Pro patria pulchrum est, natisq; & coniuge chara
Pugnare, & valida bella ciere manu.
Mors aderit, cùm fata volent. iam quis mihi rectà
Prodeat in pugnam, cùm citò cœpta fuit,
Tollens terribili gladium virtute, tegensq;
Fortia prægrandi pectora sub clypeo?
Effugere haud vlli mortem conceditur, etsi
A' superis ortum duceret ipse suum.
Sæpe quis à bello, telisq; reuersus, & hoste,
Repperit in proprijs ædibus exitium:
Nec tamen hic gratus populo est, nec amabilis vlli:
Illum autem deflet cum iuniore senex.
Quippe sui desiderium post fata relinquit
Fortis, at in vita est semideo similis.
Conspicitur siquidem veluti fortissima turris:
Nam quæ multi agerent, omnia solus agit.

Eiusdem.

Alcidæ sed enim genus insuperabile, forti
Est animo: nondum flexa Iouis facies.
Vos ne turba virûm, densus ne terreat hostis:
Omnis in aduersos obuia tela gerat.
Inuisamq; adeò statuens abrumpere vitam,

Notes du mont Royal
www.notesdumontroyal.com
Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

Eiusdem.

ꝰcum sis, nihil asſere stabile e
bi videris hominem, certa
a ætatis promitte. etenim
a volucris res in morem
stantia rotat humanas.

Eiusdem.

llus expers criminis, nec mortis est.

Eiusdem.

rma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

ice caßis cor memoriam non ſupra
n tenebit, ſi cor habeamus, diem.

FINIS.

LIPSIÆ
Iohannes Rhamba excudebat
Anno
M. D. LXXVI.